

ה"ת 50956/05/14 - יוסף אבו סבית, שפיק אבו סבית נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בטבריה

ה"ת 50956-05-14

בפני כב' השופט ניר מישורי לב טוב

1. יוסף אבו סבית

2. שפיק אבו סבית

נגד

מדינת ישראל

החלטה

1. בפני בקשה להחזרת תפוס אשר הוגשה ע"י המבקש ביום 27/5/14 להחזרת רכב טויוטה קורולה מ.ר. 8180571 (להלן: "הרכב", "התפוס" לפי העניין) אשר נתפס על ידי משטרת ישראל (יח' ארז, מג"ב צפון).

2. במסגרת הבקשה הוגשה גם תגובת ב"כ המאשימה עו"ד אלפסי לפיה הוסכם בין הצדדים על שחרור הרכב אך הצדדים חלוקים על גובה הערבות שעל המבקש להפקיד במזומן, אם בכלל.

3. בתאריך 21/6/14 ניתנה החלטת כב' סגן הנשיא, השופט פורת לפיה הורה על החזרת הרכב לידי המבקש וזאת בהתקיים התנאים הבאים: איסור מכירת הרכב, העברתו או עריכת שינוי לרבות העמדתו בכל עת לרשות התביעה או בית המשפט, חתימה על התחייבות כספית על ידי שני המבקשים, הפקדת סכום של 35,000 ₪ יחד בקופת בית המשפט, ביטוח מקיף של הרכב לטובת מדינת ישראל, רישום

עמוד 1

שעבוד במשרד הרישוי.

4. על החלטה זו הוגש ערר אשר במסגרתו הוחלט, בהסכמת הצדדים, על החזרת הבקשה לדין בבית משפט קמא והכרעה בטענות הצדדים לרבות טענתו העקרונית של הסניגור כי הרכב אינו בר חילוט, הן משום שלא קיבל ביטוי במסגרת כתב האישום והן משום שלא מדובר בהליך נכון משום שהרכב אינו עונה על אף אחת מהחלופות המאפשרות חילוטו על פי פקודת סדר הדין הפלילי.

5. נימוקי המבקשים בבקשה בכתב ובדין בבקשה :

ב"כ המבקשים סבור כי על בית המשפט להורות על החזרת התפוס מהטעמים הבאים :

- א. הליך ההוכחות בתיק צפוי להסתיים בעוד חודשים ארוכים ואין להמתין לסימום על מנת לקבוע גורלו של הרכב נשוא הבקשה.
- ב. לרכב אין משקל ראייתי בבירור האמת בתיק זה.
- ג. המשיבה לא הגישה בקשה לחילוט בתיק זה. בדין בפני טען ב"כ המבקשים כי בהיעדר בקשה לחילוט מצד המאשימה דין התפוס להיות מוחזר לידי המבקשים.
- ד. המשך תפיסת הרכב מהווה פגיעה קניינית במבקשים.
- ה. הרכב משרת את משיב 2 שהינו בנו של משיב 1 לצרכי עבודה ואת שאר בני המשפחה.
- ו. בהשאת הרכב בידי המאשימה נגרם לרכב נזק רב עקב היעדר תחזוקו התקין.
- ז. בדין בפני טען ב"כ המבקשים כי הרכב בבעלות מבקש 2, בנו של מבקש 1 וכי הוא נחקר כחשוד בפרשה אך לא הוגש כנגדו כתב אישום. עוד נטען בדין כי חלקו של הרכב בביצוע העבירות המיוחסות למבקש 1 הינו שולי.
- ח. המבקש 1 אינו עובד ולכן לא יוכל להפקיד כספים.

4. עמדת המשיבה :

בדין שהתקיים בפני ביום 3/8/14 טען ב"כ המשיבה כי רישומו של הרכב על שם מבקש 2 הינו פורמלי בלבד ולצורך כך הגיש לעיון בית המשפט הודעות המבקש 1, המבקש 2 והעד פארס כנעאן המוכיחות טענת המשיבה כי מבקש 1 הינו בעל הרכב ואין משמעות לרישום במקרה שבפני. הראיות מצביעות על

כך שנעשה ניסיון לרשום הרכב ע"ש אחר משעה שהמבקש 1 הבין כי נפתחה חקירה פלילית כנגדו בפרשה. ב"כ המאשימה ציין כי הרכב קשור קשר אמיץ בביצוע העבירות המיוחסות לכאורה למבקש 1 כאמור בכתב האישום וכי דרושה הפקדה כספית של 30% משווי הרכב. ב"כ המשיבה הציג תחשיב מתוך המרשתת (רשת האינטרנט) המראה כי ערך הרכב נע בין 74,900 ₪ ועד 86,300 ₪ אך ב"כ המבקשים טען כי מדובר ברכב שנקנה מליסינג (עובדה המפחיתה מערכו בין 10-20 אחוזים).

דין והכרעה :

הוראות החוק הרלוונטיות :

סעיף 32 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 (להלן: "הפקודה") קובע סמכות המשטרה לתפוס חפצים :

" (א) רשאי שוטר לתפוס חפץ, אם יש לו יסוד סביר להניח כי באותו חפץ נעברה, או עומדים לעבור, עבירה, או שהוא עשוי לשמש ראיה בהליך משפטי בשל עבירה, או שניתן כשכר בעד ביצוע עבירה או כאמצעי לביצועה."

סעיף 34 לפקודה קובע כי -

"על פי בקשת שוטר שהוסמך לכך על ידי קצין-משטרה בדרגת מפקח-משנה או בדרגה גבוהה מזו דרך כלל או לענין מסויים (להלן - שוטר מוסמך), או על פי בקשת אדם התובע זכות בחפץ, רשאי בית-משפט שלום לצוות כי החפץ יימסר לתובע הזכות או לאדם פלוני, או שינהגו בו אחרת כפי שיוורה בית המשפט - הכל בתנאים שייקבעו בצו."

סעיף 37 לפקודה קובע בעניינו של חפץ שלא הוגש כראיה -

"הוגש משפט ולא הוגש החפץ כראיה לבית המשפט, הרי אם היה המשפט נגד אדם על עבירה שעבר באותו חפץ או לגביו, רשאי בית המשפט לצוות כאמור בסעיף 34; לא ניתן צו לפי סעיף 34 או שלא היה המשפט נגד אדם על עבירה כאמור, תחזיר המשטרה את החפץ לאדם שמידיו נלקח."

אין חולק כי בעניינו "הוגש משפט" כלשון החוק (הוגש כתב אישום) , הרכב אינו רשום מוצג בכתב האישום ומהצרת ב"כ המשיבה עולה כי אין בכוונתה להביאו כראיה לבית המשפט. כתב האישום הוגש כנגד משיב 1 שהינו אחד הטוענים לקבלת התפוס לידיהם.

מכאן כי סמכותו של בית המשפט להורות על פי סעיף 34 לעיל.

האם היה על המשיבה לציין הרכב כמוצג בכתב האישום , להגיש בקשה נפרדת לחילוט הרכב עם הגשת כתב האישום ואם כן - מהי נפקות אי ביצוע פעולות אלו ?

ב"כ המבקשים טען בדיון שהתקיים בפני כי משחלפו 180 הימים העומדים לרשות המשטרה לאחר תפיסת התפוס להחזיק בתפוס , על המשטרה להחזיר התפוס לידי בעליו. עוד נטען כי אמנם מרוץ 180 הימים מופסק עם הגשת כתב אישום אך במקרה זה על המאשימה לציין במפורש כי בכוונתה לעתור לחילוט התפוס. כמו כן טוען ב"כ המבקשים כי אין למאשימה סמכות להחזיק ברכב תקופה בלתי מוגבלת לאחר הגשת כתב האישום.

מנגד מסתמכת המשיבה על החלטת בית המשפט המחוזי בתל אביב בע"ח 43460-12-11 אריק קליין ואח' נגד מדינת ישראל במסגרתה החליט בית המשפט כי אין חובה בנסיבות דומות על המאשימה להגיש בקשה או לציין בכתב האישום את כוונתה לעתור לחילוט תפוס :

"ד. קיימים מספר חיקוקים הקובעים במפורש את חובת ההודעה בכתב בדבר כוונת החילוט, במסגרת כתב האישום.

החוק לאיסור הלבנת הון קובע בסעיף 21(ו) כי יש לציין בכתב האישום את הרכוש שאת חילוטו מבקשים או שווי הרכוש שלגביו מבקשים צו חילוט. גם בפקודת הסמים המסוכנים נקבע מפורשות בסעיף 36א(ה) כי בקשה לחילוט ופירוט הרכוש שאת חילוטו מבקשים, "**יצוינו בכתב האישום**" ואם נתגלה רכוש נוסף שאת חילוטו מבקשים, "**רשאי התובע לתקן את כתב האישום בכל שלב של ההליכים עד לגזר הדין**".

הדרישה כי כוונת החילוט תצוין בכתב האישום, הינה תנאי בלתי אין, ככל שהדבר נוגע לחוק איסור הלבנת הון ולפקודת הסמים המסוכנים, אשר אינם רלוונטיים כלל לענייננו".

ה. הוראת החיקוק הנוגעת לענייננו הינה סעיף 39(א) לפקודה, **אינה מתנה** את החילוט בהודעה מראש של המדינה במסגרת כתב האישום. " (ההדגשה במקור - נ.מ.ל).

כתב האישום המתוקן שהוגש כנגד מבקש 1 ואחרים מייחס למבקש 1 ביצוע עבירות קשירת קשר לביצוע פשע - עבירה לפי סעיף 499 (א) (1) לחוק העונשין, התשל"ז - 1977 + 29 לחוק, גניבה בנסיבות מיוחדות (גניבת בקר) - עבירה לפי סעיפים 384 א(א) (2) לחוק העונשין , קבלת דבר במרמה בנסיבות מחמירות - עבירה לפי סעיף 415 סיפא + 29 לחוק העונשין, הסתייעות ברכב לביצוע פשע - עבירה לפי סעיף 43 לפקודת התעבורה (נוסח חדש), . התשכ"א 1961 ושיבוש מהלכי משפט - עבירה לפי סעיף 244 לחוק העונשין.

לאור האמור לעיל ולאחר עיון הן בסעיפים הרלוונטיים בפקודה והן בהחלטת בית המשפט המחוזי לעיל סבורני כי גם במקרה שבפני, בשעה שאין מדובר בהוראת חוק ספציפי המורה אחרת, לא מוטלת על התביעה החובה החוקית לציין בכתב האישום או בבקשה נפרדת את כוונתה לעתור לחילוט תפוס. במקרה שבפני הצהירה התביעה על כוונתה לעתור לחילוט הרכב מיד עם הגשת בקשת המבקשים להחזרת התפוס וכך גם בדיון שהתקיים במסגרת הערר בבית המשפט המחוזי והדיון בפני.

הגם שאין התביעה מחויבת על פי חוק להודיע עם הגשת כתב האישום על כוונת התביעה לעתור בסיום ההליך לחילוט התפוס בתיק (בין אם הוגש כראיה ומופיע ברשימת עדי התביעה ובין אם לא הוגש כראיה) סבורני כי מן הראוי שהמחוקק יבחן בשנית ההסדר החוקי הנוהג בתחום זה ויסדיר בפקודה את חובת התביעה למסור הודעה כאמור לעיל, לא רק על פי פקודת הסמים המסוכנים וחוק איסור הלבנת הון כפי שקיים כיום אלא יחיל ההסדרים הספציפיים הנ"ל על כלל התפוסים והעבירות וזאת מהטעמים לעיל :

- א. במהלך השנים האחרונות שמה לה משטרת ישראל כיעד את נושא חילוט הרכוש באמצעותו בוצעו עבירות או שניתן כשכר בגין ביצוע עבירה. מדיניות זו הביאה לעלייה דרמטית במספר התפוסים לצרכי חילוט ובמספר התיקים בהם עותרת התביעה לחילוט תפוס בסיום ההליכים.
- ב. כדבר שבשיגרה ולאור האמור לעיל התקבע נוהג (ואוסיף - מבורך) על ידי התביעה המשטרית (לפחות חלק מיחידות התביעה) לציין במסגרת כתב האישום או בקשה נפרדת המוגשת עם הגשת כתב האישום על כוונתה לעתור בסיום ההליך לחילוט של תפוס, בין אם הינו משמש ראיה במשפט ובין אם לאו, כך ששינוי חקיקתי לא יטיל במקרה זה על רשויות התביעה נטל בלתי סביר בציון כוונתם לחילוט וניתן לצרף הצהרה זו בכתב האישום כפי שהדבר נעשה בהתאם לפקודת הסמים המסוכנים על פי הדין הנוהג כיום.
- ג. הצהרת התביעה עם הגשת כתב האישום בגין כוונתה לעתור לחילוט תמנע חוסר בהירות בקרב בעל התפוס או מחזיקו כדין בגין כוונתן המשפטית של המשטרה או התביעה לנעשה בתפוס ותאפשר לו לכלכל את צעדיו בנושא התפוס.
- ד. יתרה מכך, מעיון בהחלטות שיפוטיות רבות להחזרת תפוס על פי סעיף 34 לפקודה עולה כי בתי המשפט נוטים לאזן בין הזכות הקניינית של בעל התפוס ובין האינטרס הציבורי בהשאת אפשרות ריאלית לחילוט התפוס בידי התביעה בסיום ההליך וזאת בדרך של החזרת התפוס לידי בעליו בתנאים מגבילים (זו גם עמדת המאשימה במקרה שבפני). החזרת התפוס לידי בעליו בתנאים מגבילים לא רק שמאפשרת לו להמשיך ולהינות מקניינו תחת המגבלות החוקיות אלא גם שומרת הלכה למעשה על ערכו של התפוס בשעה שאין תחזוקתו של התפוס בידי המשטרה המאפסנת הרכבים (המהווים את עיקר התפוסים בעלי הערך) התפוסים במגרשי רכב פתוחים תקופות של חודשים ושנים, זהה לתחזוקתו של התפוס בידי בעליו. במצב זה גם נהנית הקופה הציבורית בשעה שכאשר ניתן צו חילוט בגין רכב או תפוס אחר בסיום ההליך המשפטי, אין שוויו של תפוס זה ששהה תקופה ארוכה במגרשי המשטרה ומחסניה כשווי תפוס אשר שהה בחזקת בעליו.
- ה. הצהרת התביעה על כוונתה לעתור לחילוט התפוס בכלל העבירות צפויה לזרז הגשת בקשות להחזרת תפוס ושחרור תפוסים בתנאים מגבילים באופן מהיר יותר ממנו נהנים, במרבית המקרים, כלל הצדדים המעורבים.

האם קיימת חובה "אוטומטית" על המשטרה או התביעה להחזיר תפוס בחלוף 180 ימים ממועד תפיסתו ?

סעיף 35 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 קובע כי -

" אם תוך ששה חדשים מיום תפיסת החפץ על ידי המשטרה, או מיום שהגיע לידיה, לא הוגש המשפט אשר בו צריך החפץ לשמש ראיה ולא ניתן צו על אותו חפץ לפי סעיף 34, תחזיר המשטרה את החפץ לאדם אשר מידיו נלקח; אך רשאי בית משפט שלום, על פי בקשת שוטר מוסמך או אדם מעוניין, להאריך את התקופה בתנאים שיקבע."

עוד אציין כי מעיון בהוראות סעיף 37 לפקודה למדים אנו מתי חלה החובה על המשטרה או התביעה להחזיר תפוס. כאשר הוגש משפט והתפוס לא הוגש כראיה, כפי שארע במקרה שבפני, מצב אחד בו תחזיר המשטרה או התביעה התפוס לידי בעליו הינו בשעה שהוגש משפט כנגד מי שעשה שימוש בתפוס ובית המשפט הורה על החזרתו לידי בעליו. מצב שני בו יוחזר התפוס לידי בעליו, על פי הוראות סעיף 37 לפקודה, הינו בשעה שלא הוגש כתב אישום כנגד אדם שעשה שימוש בתפוס.

לאור האמור לעיל לא ניתן להסיק מלשון החוק כי על המשטרה להחזיר התפוס באופן אוטומטי לידי בעליו משהוגש כתב אישום, התפוס לא הוגש כראיה ונעשה שימוש בתפוס בידי הנאשם לצורך ביצוע עבירה כפי המקרה שבפני.

לציין כי סעיף 35 לפקודה קובע אמנם כי אין חובה על המשטרה או התביעה להחזיר אוטומטית של התפוס לידי בעליו עם הגשת כתב האישום אך זאת כאשר החפץ הוגש כראיה ולכן לא ניתן ללמוד מהוראה זו בסעיף 35 לפקודה בגין ההסדר החוקי במצב בו הוגש כתב אישום אך החפץ לא הוגש כראיה במשפט.

משקבעתי כי לא חלה על התביעה חובה להודיע על כוונתה לעתור לחילוט תפוס בסיום ההליכים בעבירות נשוא כתב האישום במקרה שבפני ואין חלה חובה על המשטרה או התביעה להחזיר התפוס באופן אוטומטי לידי המבקשים עם הגשת כתב האישום אפנה לבדיקת השאלה **מהו חלקו של הרכב בביצוע העבירות בהן מואשם מבקש 1 ?**

בע"פ 623/78 יצחק סירני נ' מדינת ישראל נאמר כי :

"התיחסות למעשה עבירה שנעשה בחפץ או לגביו, כאמור בסעיף 39(א) מכוונת לא רק לנסיבות בהן שימש החפץ בגדר אוביקט למעשה העבירה (כגון מסמך שזויף), אלא גם למקרים שבהם שימש החפץ ככלי לביצוע העבירה, למרות שהעבירה שבוצעה לא באה לידי ביטוי במעשים או במחדלים שהשאינו רישומם על החפץ. הסניגור המלומד הדגים דבריו לענין תחולת סעיף 39(א) בהפניה אל בנקוטים מזויפים ואכן אין ספק כי יראו בבנקוטים כאמור חפץ, שבו או לגביו נעשה מעשה עבירה. אולם אין

בדוגמה כדי למצות את מה שעולה מנוסח הדברים: גם מקל אשר שימש לתקיפה הוא חפץ אשר בו נעשתה עבירה. הוזה אומר. עבירה שנעשתה בחפץ כוללת גם עבירה אשר בה שימש החפץ כמכשיר עזר לביצועו של המעשה האסור"

על פי בסעיף 8 לעובדות כתב האישום המתוקן וכחלק מקשירת הקשר בין הנאשמים והוצאתו לפועל נסעו המבקש 1 עם אחר מדרום הארץ אל כפר תובא זנגריה ברכב כאשר המשאית המיועדת להוביל את הבקר הגנוב אשר הוצא במרמה מהמתלונן נוסעת אחרי הרכב המוביל. בהמשך ולאחר שהגיעו מבקש 1 והאחר לכפר תובא טען המבקש 1 בפני האחר כי שותפו הינו משוגע ועדיף שימתינו לבקר מחוץ לכפר. לאחר מכן הועמסה המשאית בבקר הגנוב, המבקש 1 והאחר נפגשו עם המשאית, האחר שילם מקדמה למבקש 1 והמבקש 1 והאחר נסעו ברכב תוך שהם מלווים המשאית בדרכה דרומה.

בדין בפני לא חלק ב"כ המבקשים כי ברכב נשוא הבקשה נעשה שימוש במסגרת ביצוע העבירות המיוחסות למבקש 1.

לציין כי בהחלטתי מיום 6/4/14 קבעתי כי קיימות ראיות לכאורה טובות כנגד מבקש 1 בביצוע המיוחס לו בכתב האישום. על החלטה זו לא הוגש ערר.

ב"כ המבקשים ריכז טענותיו בעובדה כי המבקש 2 שהינו בנו של מבקש 1 הינו בעל הרכב כפי שאכן מופיע ברישומי משרד הרישוי וכי המבקש 2 זקוק לרכב לצרכי עבודה ולצרכי המשפחה בשעה שמבקש 1 נתון במעצר בית מלא מזה מספר חודשים, אינו עובד ורבות ממטלות הבית והפרנסה נופלות על כתפי בני המשפחה האחרים הזקוקים לרכב.

הנטל להוכחת הבעלות של מבקש 1 ברכב נופל במקרה זה על כתפי המשיבה בשעה שהרכב נושא הבקשה אינו רשום על מבקש 1 שעשה השימוש כביכול ברכב לצורך ביצוע העבירה אלא על שמו של מבקש 2 אשר אמנם נחקר בפרשה אך לא הוגש כנגדו כתב אישום ואין חולק כי לא נמצאו כנגדו ראיות לביצוע עבירות כלשהן בפרשה.

רישום הבעלות ברכב במשרד הרישוי אינו רישום קונסטרוטיבי וניתן להוכיח בראיות כי הבעלות ברכב שייכת לאחד אחר אשר אינו רשום כבעלים. ר' לעניין זה ההלכה שנקבעה בע"א 492/64 יעקב לוי נ' משה וייס, פד"י יט (587) וכן ברע"א 537/95 "סהר" חברה ישראלית לביטוח בע"נ נ' בנק דיסקונט לישראל בע"מ, פד"י נא (473):

"רישום זה הוא בעל ערך דקלרטיבי שלא כרישום מקרקעין בלשכת רישום המקרקעין שהוא קונסטרוטיבי (ראה להשוואה תקנות המקרקעין (ניהול ורישום), תש"ל-1969). מהי אפוא נפקותו של הרישום? דומה שבשאלה זו טרם נאמרה המילה האחרונה על ידי הפסיקה ועל ידי המחוקק. בית משפט זה התייחס לא אחת לשאלת מעמדו של רישום כלי רכב במשרד הרישוי. בע"א 782/86 חברת אוטובוסים מטאר אל קודס נ. מנהל מס ערך מוסף, פ"ד מג (2) 564, 570. נסקרה הפסיקה שקבעה כי הרישום הוא בעל ערך "דקלרטיבי" גרידא, בראשה פסק הדין בע"א 492/64 יעקב לוי נ. משה וייס, פ"ד יט (587) 1. שם נקבע כי הרישום במשרד הרישוי אינו יוצר בעלות והשינוי ברישום אינו משנה בעלות ולפיכך עיקול שנרשם במשרד הרישוי לא תפס לגבי משאית

שנמכרה כדת וכדין"

ב"כ המשיבה הפנה למספר ראיות אשר יש בכוחן להוכיח נושא הבעלות ברכב :

א. בעדותו של מבקש 1 במשטרה מיום 19/3/14 נשאל המבקש 1 האם ביום שבו הראה לעומר (האחר) את העגלים נסע ברכב קורולה מ.ר. 8180571 והוא עונה :

"נכון, אמרתי לך נכון. זו שקניתי מפארס הדרוזי מירכא".

ב. בחקירתו במשטרה מיום 30/12/13 אומר פארס כנעאן אליו התכוון מבקש 1 בעדותו לעיל כי את רכב הטויוטה מפר 8180571 מכר ביום 7/7/13 לאדם מבאר שבע בשם יוסף אבו סבית (מבקש 1). עוד מציין אותו פארס :

"עד יומיים שלושה לפני העסקה יוסף התקשר אלי ביקש לקנות רכב טויוטה הסברתי לו איפה המגרש הגיע אלי ביקש ממני רכב טויוטה הצעתי לו סיכמנו על מחיר אחרי יומיים חזר עם הבן שלו שפיק (הערת בית המשפט - מבקש 2) ועוד 2 אנשים אני לא מכיר אותם ולקחו את הרכב טויוטה ונסעו... ורק אחרי שיוסף העביר טסט באיחור של כ 3 חודשים אז העברתי את הרכב בעלות על שם בנו שפיק ביום שישי האחרון..

ש: מי רכש את הרכב

ת: יוסף אבו סבית קנה אותו וביקש לשים את הרכב על בנו שפיק"...

"ביום שישי האחרון דיברנו בפלאפון ויוסף ביקש ממני להעביר בעלות על שם מישהו אחר לחבר בן דוד משהו כזה אמרתי לו שאני לא יכול מי שרשום בהסכם בהצהרה ויפוי כוח שנעביר את הרכב על שמו הבעלים שאני אעביר את הרכב על שמו וזה מה שעשיתי".

כאשר נשאל העד מתי היה בקשר עם מבקש 1 הוא אומר לחוקר :

"יום אחרי שהתקשרת אלי אני התקשרתי ליוסף אבו סבית בפלאפון הזה שאלתי אותו מה עם הטסט של הרכב אמר לי כן עשה טסט לפני כחודש אז הבנתי שאפשר להעביר הרכב בעלות וביום שישי אחרון העברתי את הרכב בעלות על שמו של שפיק בנו".

ג. בעדות מבקש 2, בנו של מבקש 1 במשטרה מיום 9/2/14 אומר מבקש 2 :

"ש: האם ברשותך רכב

ת: לי לא.

ש: רשום על שמך רכב קורולה מס 8180571

עמוד 8

ת: כן זה רשום על שמי אבל זה לא שלי. מי שמשמש בה זה כלל המשפחה אבא שלי דודים שלי כאמל דוד שלי...

ש: איפה קניתם את הטיוטה קורולה 8180571

ת: קנינו אותו מאיזה אחד דרוזי ממגרש בצפון... אני לא זוכר את המקום אני לא הייתי במקום אני רק עשיתי העברת בעלות ואבא שלי היה עם התעודת זהות שלי והוא עשה את העברת בעלות.

ש: אני לא מבין ממך מי קנה את הטיוטה ומי עשה העברת בעלות

ת: אבא שלי ודוד שלי קנו את הרכב ולקחו התעודת זהות שלי זה מה שהיה."

מכל האמור לעיל עולה כי מבקש 2 רשום אמנם כבעלים אך אינו נוהג ברכב מנהג בעלים, אינו עושה בו שימוש (הצהיר בעצמו כי הינו פסול מלנהוג) וכי מי שניהל המשא ומתן על רכישת הרכב על פי עדות המוכר ורכש הרכב בפועל הינו מבקש 1 ויתכן ואף דוד נוסף (מבקש 2 לא נכח בקנייה ובהעברת הבעלות, מסר תעודת הזהות לאביו ולכן אין עדות כי דוד זה אכן שותף בקניית הרכב).

לאור האמור לעיל אני קובע כי המשיבה הרימה הנטל הרובץ על כתפיה להפרכת רישום הבעלות של הרכב במשרד הרישוי וכי מבקש 1 הינו בעליו האמתיים של הרכב נשוא בקשה זו.

לאור הקביעות לעיל ניתן לציין כבר בשלב זה כי קיימות ראיות לכאורה כנגד מבקש 1 לביצוע העבירות המיוחסות לו בכתב האישום לרבות השימוש ברכב התפוס לביצוע עבירות אלו וכי מבקש 1 הינו הבעלים האמתיים של הרכב נשוא בקשה זו.

האם יש להורות על הפקדה כספית ואם כן - מהו סכום ההפקדה הראוי במקרה זה להבטחת האפשרות העתידית לחילוט הרכב ושמירה על ערכו ?

אין מחלוקת בין הצדדים כי ניתן להורות על שחרור התפוס בתנאים מגבילים אך הצדדים חלוקים בגין מתן הוראה לשחרר הרכב לידי המבקשים בכפוף להפקדה כספית.

ב"כ המשיבה מצוין, הן בפרוטוקול הערר שהוגש והם בפני כי בכוונת המשיבה לעתור לחילוט רכב הטיוטה בסיום ההליך הפלילי המתנהל כנגד משיב 1 וכי ללא הפקדה ממשית תסוכל האפשרות הפרקטית לחילוט. רק הפקדה ממשית לגישת המשיבה תהווה אפקט מרתיע ומשפיע.

בהעדר ראיות תומכות יצאתי לצורך מתן ההחלטה מנקודת הנחה כי שווי הרכב נע בין 74,900 ₪ ועד 86,300 ₪. מסכום זה יש להפחית בשלב זה 20% מערכו של הרכב שנקנה על פי טענת המבקשים (אשר לא נסתרה על ידי התביעה) מחברת לסינג. מכאן כי ערכו המוערך של רכב הטיוטה נשוא בקשה זו נע בין 59,920 עד 69,040 ₪.

המדיניות המשפטית הנוהגת בנושא הפקדה כספית :

על חשיבות ההפקדה הכספית כחלק מן התנאים להחזרת הרכב התפוס לידי בעליו עמד בית המשפט העליון מפי כב' השופטת ארבל בבש"פ 5550/08 - חי שמעון נ' מדינת ישראל, תק-על 2008(3), 278

"בהקשר זה, מקובלת עלי טענתה של המשיבה כי ככל שאין לזלזל ביתר הערבויות אשר הוטלו על העורר, האפקטיביות שלהן פחותה בהרבה מזו הטמונה בהפקדת כסף מזומן או בהפקדת ערבות בנקאית, ומשכך יש צורך בקביעת סכום הפקדה משמעותי אשר יוכל להבטיח את חילוטו העתידי של הרכב."

להלן מספר החלטות השיפוטיות שבאו לקבוע את סכום ההפקדה הראוי :

א. בפרשת שמעון לעיל נקבע על ידי בית המשפט העליון כי :

"כפי שהוזכר לעיל, שווי רכבו של העוררהווערך על-ידי המשיבה בסך של כ-80,000 ₪, הערכה אשר לא נסתרה על-ידי העורר. סכום הפיקדון במזומן אשר נקבע על-ידי בית המשפט - 25,000 ₪ - משקף, אפוא, כ-30% משווי הרכב בלבד. סכום זה אינו בלתי סביר, והוא אינו חורג מפסיקותיו של בית משפט זה בפרשיות אחרות, הגם שנקבעו בעבר פיקדונות בסכומים גבוהים יותר, כמו גם בסכומים נמוכים יותר (השוו: עניין סיטבון, לעיל; בש"פ 6159/01 אבו עמר נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(3) 817 (2001); בש"פ 3120/06 מדינת ישראל נ' פרץ (לאפורסמה, 9.8.2006); בש"פ 3159/00 רבין נ' מדינת ישראל (לאפורסמה, 30.5.2000))."

ב. בבש"פ 3616/11 - חגי זגורי ואח' נ' מדינת ישראל - משטרת ישראל, תק-על 2011(2), 2298

נקבע כי :

"כמו כן, עיון בפסיקה מלמד כי התניית שחרור הרכב בהפקדת מזומן או ערבות בנקאית הינה דבר שבשגרה במקרים דומים למקרה דנכי סכום ההפקדה הנדרש המהווה כ-30% משווי הרכב הינו סביר בנסיבות העניין [ראו: עניין שמעון, בסעיף 6; החלטתה של השופטת מ' נאור בבש"פ 6159/01 אבו עמר נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(3) 817, 830-828 (2001); החלטתה של השופטת א' פרוקצ'יה בבש"פ 3120/06 מדינת ישראל נ' פרץ (לאפורסם, 9.8.2006) בסעיף 6; החלטותיו שלהשופט ע' פוגלמן בבש"פ 6469/09 זיאדנה נ' מדינת ישראל (לאפורסם, 3.12.2009) בסעיף 6; ובש"פ 6259/10 מגידיש נ' מדינת ישראל (21.9.2010) בסעיף 6]."

לאור העבירות המיוחסות למבקש 1 שהינו הבעלים האמיתיים של הרכב נשוא הבקשה שבפני, העובדה כי הוגש כנגדו כתב אישום והעבירות החמורות המיוחסות לו בכתב האישום וכן ניסיונו של מבקש 1 להימלט מן המשטרה בטרם מעצרו כפי שעולה מחומר החקירה בעניינו סבורני כי ניתן להבטיח תכלית חילוטו העתידי של רכב הטיוטה באמצעות הפקדה

בסכום של 30% משווי הרכב ותנאים מגבילים נוספים.

לאור האמור לעיל אני מורה כי רכב הטויוטה נשוא בקשה זו יוחזר לידי המבקשים בכפוף למילוי התנאים הבאים :

- א. נאסר על המבקשים למכור או לעשות כל פעולה שיש בה כדי לפגוע בזכויות הקנייניות ברכב. המבקשים יתחייבו שלא להעביר או למסור את הבעלות או החזקה ברכב למישהו אחר, וכן לא לעשות כל שינוי ברכב עד לסיום ההליכים המשפטיים בתיק הפלילי התלוי ועומד כנגד מבקש 1. המבקשים יעמידו את הרכב לרשות התביעה או בית המשפט בכל מועד שיידרש לכך.
- ב. להבטחת התחייבויותיהם של המבקשים יחתמו כל אחד מהמבקשים על התחייבות נפרדת על סך ₪ 60,000 ובערבות שני ערבים נוספים על סכום זה. אני פוטר הערבים מהצגת תלוש משכורת לצורך חתימתם על ערבות זו.
- ג. להבטחת התחייבויותיהם של המבקשים, יפקידו המבקשים יחד, פיקדון במזומן בסך ₪ 20,000 בקופת בית המשפט. הפיקדון ניתן למימוש בשל כל הפרה של התחייבות מי מהמבקשים.
- ד. שחרור הרכב הינו בכפוף לביטוח הרכב בביטוח מקיף לטובת מדינת ישראל.
- ה. המבקשים ירשמו שעבוד לטובת המדינה במשרד הרישוי אשר יאסור כל ביצוע של דיספוזיציה ברכב.

זכות ערר לבית המשפט המחוזי.

המזכירות תעביר ההחלטה בדחיפות לצדדים.

המזכירות תעביר ההחלטה למחלקת יעוץ וחקיקה במשרד המשפטים לעיון בהמלצת בית המשפט לעריכת תיקוני חקיקה כאמור בגוף ההחלטה.

ניתנה היום, כ"ג אב תשע"ד, 19 אוגוסט 2014, בהעדר הצדדים.